A BÍRÓSÁG ELNÖKHELYETTESÉNEK VÉGZÉSE

2015. április 23.*

„Fellebbezés — Ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzés — Szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések — Vagyon- és személybiztosításra vonatkozó szolgáltatások nyújtására irányuló ajánlati felhívás — Valamely ajánlattevő ajánlatának elutasítása és a szerződés más ajánlattevőnek történő odaítéléséről szóló határozat — Végrehajtás felfüggesztése iránti kérelem — Különösen komoly fumus boni iuris — Sürgősség — Súlyos kár — Helyrehozhatatlan kár — Hiány — Hatékony jogorvoslathoz való jog — 89/665/EGK irányelv — Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke — Szerződéskötést megelőző szerződéskötési tilalmi időszak — Az odaítélő határozat jogszerűségének értékelését lehetővé tévő információkhoz való hozzáférés”

A C-35/15 P. (R.) sz. ügyben,

az **Európai Bizottság** (képviselik: S. Delaude és L. Cappelletti, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmánya 57. cikkének második bekezdése alapján 2015. január 29-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

a **Vanbreda Risk & Benefits** (képviselik: P. Teerlinck, P. de Bandt és M. Gherghinaru ügyvédek)

felperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG ELNÖKHELYETTESE,

M. Wathelet első főtanácsnok meghallgatását követően,

meghozta a következő

Végzést

1 Fellebbezésével az Európai Bizottság az Európai Unió Törvényszéke elnöke Vanbreda Risk & Benefits kontra Bizottság (T-199/14 R, EU:T:2014:1024) végzésének (a továbbiakban: megtámadott végzés) hatályon kívül helyezését kéri, amely végzésben a Törvényszék elnöke helyt adott a Vanbreda Risk & Benefits (a továbbiakban: Vanbreda) által benyújtott végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemnek.

* Az eljárás nyelve: francia.

Jogi háttér

2 A 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 335., 31. o.) módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 2007. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv (HL L 395., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 246. o.; a továbbiakban: 89/665 irányelv) 2. cikke (1) bekezdésének a szövege a következő:

„A tagállamok biztosítják, hogy az 1. cikkben meghatározott jogorvoslati eljárásokra vonatkozóan hozott intézkedések hatáskört biztosítanak a következőkre:

a) a lehető legrövidebb időn belül és közbenső döntés útján ideiglenes intézkedések megtétele az állítólagos jogsértés orvoslása vagy az érintett érdekek további sérelmének elkerülése céljából, beleértve a közbeszerzési szerződés odaítélési eljárásának vagy az ajánlatkérő által hozott bármely döntés végrehajtásának a felfüggesztését vagy felfüggesztésének biztosítását;

b) a jogellenesen meghozott döntések semmissé nyilvánítása vagy semmissé nyilváníttatása, beleértve a megkülönböztető műszaki, gazdasági vagy pénzügyi előírások törlését az ajánlati felhívásból, az ajánlattételhez szükséges dokumentációból, illetve minden egyéb, a kérdéses szerződés-odaítélési eljárással kapcsolatos dokumentumból;

c) a jogsértés következtében érdeksérelmet szenvedett személyek részére kártérítés megítélése.”

3 Az említett irányelv 2. cikke (7) bekezdésének második albekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Továbbá az olyan esetek kivételével, amelyekben egy döntést a kártérítés megítélését megelőzően semmissé kell nyilvánítani, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az 1. cikk (5) bekezdésének, e cikk (3) bekezdésének vagy a 2a–2f. cikknek megfelelő szerződéskötés után a jogorvoslati eljárások lefolytatásáért felelős szerv hatásköre csak a kártérítésnek a jogsértés károsultja részére történő megítélésére korlátozódik.”

4 Ugyanezen irányelv 2a. cikke valamely közbeszerzési szerződést odaítélő határozat elfogadását követően tíznapos, illetve a faxtól vagy az elektronikus úton való megküldéstől eltérő egyéb kommunikációs eszköz felhasználása esetén tizenöt napos szerződéskötési tilalmi időszakot vezet be, amely során nem kerülhet sor az e határozatot követő szerződés megkötésére (a továbbiakban: tíznapos szerződéskötési tilalmi időszak). E cikk előírja:

„(1) A tagállamok az e cikk (2) bekezdésében, valamint a 2c. cikkben említett minimumfeltételeket tiszteletben tartó, szükséges rendelkezések elfogadásával biztosítják, hogy [a szerződés elnyerésében érdekelt személyek] számára az ajánlatkérők szerződés odaítéléséről szóló döntéseivel szembeni hatékony jogorvoslatra elegendő idő álljon rendelkezésre.

(2) A[z építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szóló,] 2004. március 31-i 2004/18/EK [európai parlamenti és tanácsi] irányelv [HL L 134., 114. o.] hatálya alá tartozó szerződés megkötésére a szerződés odaítéléséről szóló ajánlatkérői döntésnek [helyesen: határozatnak] az érintett ajánlattevők és részvételre jelentkezők részére faxon vagy elektronikus úton való megküldésének időpontját követő naptól számított legalább tíz naptári nap lejárta előtt, vagy egyéb kommunikációs eszköz felhasználása esetén, […] a szerződés odaítéléséről szóló döntésnek [helyesen: határozatnak] az érintett ajánlattevők és részvételre jelentkezők részére való megküldésének időpontját követő naptól számított legalább tizenöt naptári nap lejárta előtt vagy a szerződés odaítéléséről szóló döntés [helyesen: határozat] kézhezvételének időpontját követő naptól számított legalább tíz naptári nap lejárata előtt nem kerülhet sor.

Az ajánlattevők akkor tekintendők érintettnek, ha határozott kizárásukra még nem került sor. A kizárás akkor végleges, ha arról az érintett ajánlattevőket értesítették, továbbá ha a kizárást egy független jogorvoslati szerv jogszerűnek ítélte, vagy ha a kizárás ellen jogorvoslati eljárásnak többé már nincs helye.

A részvételre jelentkezők akkor tekintendők érintettnek, ha a jelentkezésük elutasítására vonatkozó tájékoztatást az ajánlatkérő nem tette hozzáférhetővé az érintett ajánlattevőknek a szerződés odaítéléséről szóló döntésről való értesítését megelőzően.

A szerződés odaítéléséről szóló döntésről való tájékoztatásban minden egyes érintett ajánlattevővel és részvételre jelentkezővel közölni kell:

– a lényeges indokok összefoglalását a [2004/18] irányelv 41. cikkének (2) bekezdése szerint, az irányelv 41. cikkének (3) bekezdésének rendelkezéseire is figyelemmel, és

– az e bekezdést átültető nemzeti jogszabályok értelmében alkalmazandó szerződéskötési tilalmi időszak pontos tartamára vonatkozó egyértelmű nyilatkozatot.”

5 A 89/665 irányelv 1. cikkének (5) bekezdése és 2. cikkének (3) bekezdése különös körülmények között tíznapos szerződéskötési tilalmi időszakot vezet be. Ezen irányelv 2b–2f. cikke kiegészíti az említett irányelv által bevezetett és a 2a. cikkben előírt szerződéskötési tilalmi időszak tiszteletben tartásán alapuló jogorvoslati rendszert.

6 Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályairól szóló, 2012. október 29-i 1268/2012/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (HL L 362., 1. o.) 171. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„Az ajánlatkérő a 2004/18/EK irányelv hatálya alá tartozó szerződést vagy a keretszerződést a sikeres ajánlattevővel csak a következő időpontoktól számított 14 naptári nap elteltével írhatja alá.

Ezt az időszakot az alábbi időpontok egyikétől kell számítani:

a) a sikeres és sikertelen ajánlattevőknek küldött értesítés egyidejű feladását követő nap;

b) amennyiben a szerződést vagy keretszerződést tárgyalásos eljárással, hirdetmény előzetes közzététele nélkül ítélték oda, […] a szerződés odaítéléséről szóló hirdetménynek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő közzétételét követő nap.

Amennyiben a második albekezdés a) pontjában említett feladásra faxot vagy elektronikus eszközt használnak, a várakozási időszak 10 naptári nap.

Amennyiben szükséges, az ajánlatkérő további vizsgálat céljából felfüggesztheti a szerződés aláírását, ha ezt a sikertelen vagy sérelmet szenvedő ajánlattevők vagy pályázók kérelmei vagy megjegyzései, vagy bármely hozzá eljutott vonatkozó információ indokolja. A kérelmeket, megjegyzéseket vagy az információt az első albekezdésben megállapított határidőn belül kell megkapni. Felfüggesztés esetén valamennyi pályázót vagy ajánlattevőt a felfüggesztési határozatot követő három munkanapon belül értesíteni kell.

[…]”

A jogvita előzményei, a Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott végzés

7 2013. augusztus 10-én az Európai Bizottság az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* vagyon és személyek biztosításával kapcsolatos, négy tételre tagolódó szerződésre vonatkozó OIB.DR.2/PO/2013/062/591. referenciaszámú ajánlati felhívást tett közzé. Az 1. tétel épületek és tartalmaik 2014. március 1-jétől esedékes biztosítási fedezetére vonatkozott, a szerződést pedig a saját nevében eljáró Bizottság és a következő ajánlatkérők nevében kötötték: az Európai Unió Tanácsa, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, az Európai Unió Régiók Bizottsága, az Európai Kutatási Tanács Végrehajtó Ügynöksége, a Versenyképességi és Innovációs Végrehajtó Hivatal, a Kutatási Végrehajtó Ügynökség, az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség, valamint az Innovációs és Hálózati Projektek Végrehajtó Ügynökség.

8 Ezen ajánlati felhívás az akkoriban hatályos és 2014. február 28-án lejáró szerződés helyébe kívánt lépni, amelyet olyan konzorciummal kötöttek, amelynek a Vanbreda a biztosítási ügynöke volt.

9 2013. szeptember 7-én az ajánlatok benyújtásának határidejét 2013. október 25-ig meghosszabbító és az ajánlatok nyilvános felbontásának időpontját 2013. október 31-ére halasztó helyesbítő hirdetményt tettek közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* Kiegészítésében (HL S 174). Az ajánlatok felbontásakor az ajánlatokat felbontó bizottság az 1. tétel tekintetében az egyrészről a biztosítási ügynök Marsh SA (a továbbiakban: Marsh), másrészről pedig a Vanbreda által benyújtott két ajánlat kézhezvételét rögzítette.

10 2014. január 30-án a Bizottság tájékoztatta a Marshot, hogy ajánlatát az 1. tétel odaítélése céljából elfogadták, és a felperest, hogy ajánlatát nem fogadták el az 1. tétel tekintetében, mivel nem a legalacsonyabb árat kínálta (a továbbiakban: megtámadott határozat). A levelet, amellyel a Bizottság a megtámadott határozatot a Vanbredával közölte, az utóbbinak a DHL-lel, illetve elektronikus levélben juttatták el.

11 A Bizottság, a Marsh és a biztosítók között kötött szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések aláírására 2014. február 27-én került sor, és e szerződés 2014. március 1-jén lépett hatályba.

12 A Törvényszék Hivatalához 2014. március 28-án benyújtott külön keresetleveleivel a Vanbreda egyrészről az EUMSZ 263. cikk szerinti, a megtámadott határozat megsemmisítése iránti keresetet, valamint az EUMSZ 268. cikk és az EUMSZ 340. cikk szerinti, arra irányuló kártérítési keresetet nyújtott be, hogy a Törvényszék kötelezze a Bizottságot egymillió eurónak a részére történő megfizetésére, másrészről pedig ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújtott be, amelyben lényegében arra kérte az ideiglenes intézkedésről határozó bírót, hogy a Törvényszék eljárási szabályzata 105. cikkének 2. §-a alapján rendelje el a megtámadott határozat végrehajtásának az ideiglenes intézkedés iránti Törvényszék előtti eljárást lezáró végzés meghozataláig történő felfüggesztését, és hogy rendelje el a megtámadott határozat végrehajtásának a Törvényszék alapkeresetre vonatkozó határozathozataláig történő felfüggesztését.

13 2014. április 3-án a Törvényszék elnöke a Vanbreda Risk & Benefits kontra Bizottság végzésében (T-199/14 R) elrendelte egyrészt a megtámadott határozat, valamint a Bizottság, a Marsh és az érintett biztosító(k) között e tekintetben megkötött, szolgáltatásokra irányuló szerződés végrehajtásának az ideiglenes intézkedés iránti jelen eljárást lezáró végzés meghozataláig történő felfüggesztését, másrészt pedig a Vanbreda által meghatározott egyes dokumentumok benyújtását.

14 2014. április 8-án a Bizottság kérelmet nyújtott be az iránt, hogy a Törvényszék elnöke visszaható hatállyal és mindenféle feltételtől mentesen vonja vissza a 2014. április 3-i Vanbreda Risk & Benefits kontra Bizottság végzés (T-199/14 R) rendelkező részének 1. pontját. A Törvényszék elnöke az ezen kérelemben tudomására hozott információra tekintettel 2014. április 10-én a Bizottság kérelmének helyt adó új Vanbreda Risk & Benefits kontra Bizottság végzést (T-199/14 R), fogadott el. 2014. április 25-én a Bizottság benyújtotta az ideiglenes intézkedés iránti kérelemre vonatkozó észrevételeit.

15 2014. december 4-én a megtámadott végzésben a Törvényszék elnöke elrendelte a megtámadott határozat végrehajtásának felfüggesztését. Miután a Törvényszék elnöke megállapította e végzés 136. pontjában, hogy a *fumus boni iuris* fennállásával kapcsolatos feltétel teljesült, és az említett végzés 142–145. pontjában, hogy a hivatkozott kár súlyos volt, ugyanezen végzés 148–165. pontjában úgy ítélte meg, hogy a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó ideiglenes intézkedés iránti kérelmek különlegességére, valamint a jelen esetben megállapított *fumus boni iuris* különösen súlyos jellegére tekintettel, a helyrehozhatatlan kár hiánya ellenére teljesült a sürgősséggel kapcsolatos feltétel. E következtetés alátámasztására a Törvényszék elnöke az uniós jog egyik, a megtámadott végzés 16–20. pontjában előzetesen leírt, a közbeszerzési szerződések vonatkozásában biztosítandó hatékony ideiglenes védelemből eredő követelményekből eredő alapelvére alapított.

16 A megtámadott végzés rendelkező része a következőképpen szól:

„1) A Törvényszék elnöke az 1. tétel odaítélése tekintetében felfüggeszti a[…] Bizottság azon [vitatott] határozatának végrehajtását, amellyel az elutasította a [Vanbredának] a vagyon- és személybiztosításra irányuló szerződésre vonatkozó ajánlati felhívást követően benyújtott ajánlatát, és amellyel ezt a szerződést más társaságnak ítélte oda.

2) A Törvényszék elnöke a Bizottság említett […] határozatát a jelen végzéssel szembeni fellebbezésre nyitva álló határidő lejáratáig joghatásaiban fenntartja.

3) A Törvényszék elnöke a költségekről jelenleg nem határoz.”

A felek kérelmei

17 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott végzés 1. és 2. pontját;

– utasítsa el az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet, és

– a Vanbredát kötelezze a költségek viselésére, ideértve a Törvényszék előtti eljárás keretében felmerült költségeket is.

18 A Vanbreda azt kéri, hogy a Bíróság:

– a fellebbezést teljes egészében utasítsa el;

– hagyja helyben a megtámadott végzés rendelkező részét, valamint az elfogadott ideiglenes intézkedéseket, és

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére, ideértve a Törvényszék előtti eljárás keretében felmerült költségeket is.

A fellebbezésről

19 Fellebbezésének alátámasztására a Bizottság négy, az alábbiakra alapított jogalapot hoz fel: a sürgősségre vonatkozó feltétel alkalmazása során való téves jogalkalmazás a helyrehozhatatlan kár hiánya következményeinek vonatkozásában; az ugyanezen feltétel alkalmazása során való téves jogalkalmazás az olyan állítólagosan súlyos kár vonatkozásában, amelyet nem a Vanbreda okozott; az

érdekek mérlegelése során fennálló téves jogalkalmazás a Vanbreda érdekeinek értékelése érdekében alkalmazandó jogi háttér vonatkozásában; és az e mérlegelés során fennálló téves jogalkalmazás a harmadik személyek érdekei figyelembevételének hiánya vonatkozásában.

A felek érvei

20 Első jogalapja keretében a Bizottság lényegében úgy érvel, hogy a Törvényszék elnöke tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg a különösen komoly *fumus boni iuris* állítólagos fennállása vonatkozásában, hogy a jelen esetben azon tény ellenére teljesült a sürgősséggel kapcsolatos feltétel, hogy a Vanbreda nem bizonyította, hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelmének elutasítása helyrehozhatatlan kárt okozhat számára. Megállapítja különösen, hogy a Törvényszék elnöke által hivatkozott 89/665 irányelv nem alkalmazható az Európai Unió intézményeire, és nem határozza meg a végrehajtás felfüggesztése megítélésére alkalmazandó feltételeket. Kiemeli továbbá, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az ideiglenes intézkedés iránti eljárás célja a meghozandó végleges határozat teljes érvényesülésének biztosítása, nem pedig valamely jogellenesség végső orvoslása.

21 A Vanbreda többek között azt válaszolja, hogy tekintettel a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó ideiglenes intézkedés iránti eljárások különlegességére, és figyelembe véve ez e tárgykörre vonatkozó, az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikke szerinti hatékony bírói jogvédelemhez való joggal való rendelkezés elsőrendű jellegét, a Törvényszék a megtámadott végzésben helyesen alkalmazta az ideiglenes intézkedés iránti kérelmekre alkalmazandó jogi hátteret.

A Bíróság álláspontja

22 Emlékeztetni kell először is, hogy a Törvényszék eljárási szabályzata 104. cikkének 2. §-a értelmében az ideiglenes intézkedés iránti kérelemben meg kell jelölni a jogvita tárgyát, a sürgősségre okot adó körülményeket, valamint azokat a ténybeli és jogi alapokat, amelyek első látásra valószínűsítik a kért ideiglenes intézkedés szükségességét". Így az ideiglenes intézkedésről határozó bíró csak akkor rendelheti el a végrehajtás felfüggesztését és más ideiglenes intézkedéseket, ha azok szükségességét a ténybeli és jogi alapok valószínűsítik (*fumus boni iuris*), és azok olyan értelemben sürgősek, hogy azokat a kérelmező érdekeiben bekövetkező súlyos és helyrehozhatatlan kár megakadályozásához kell elrendelni annak érdekében, hogy hatásukat már az alapkeresetről való döntés előtt kifejtsék. E feltételek együttesek, vagyis ha azok egyike nem teljesül, az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet el kell utasítani (SCK és FNK kontra Bizottság végzés, C-268/96 P(R), EU:C:1996:381, 30. pont).

23 Meg kell állapítani, hogy a megtámadott végzésben előadott érvelés, amely szerint a helyrehozhatatlan kár hiánya ellenére teljesült a sürgősséggel kapcsolatos feltétel, eltér az uniós bíróság által e feltétel tekintetében kidolgozott ítélkezési gyakorlattól, különösen a közbeszerzési eljárás keretében a sikertelen ajánlattevő által elszenvedett vagyoni jellegű kár helyrehozható jellege vonatkozásában.

24 A Bíróság és a Törvényszék állandó ítélkezési gyakorlata szerint ugyanis a vagyoni jellegű kár – kivételes körülmények fennállása kivételével – nem tekinthető helyrehozhatatlannak, mivel a vagyoni ellentételezés főszabály szerint még arra is alkalmas, hogy a károsult személy számára helyreállítsa a kár bekövetkezése előtti helyzetet. Az ilyen kár többek között az EUMSZ 268. és EUMSZ 340. cikk alapján indított kártérítési kereset keretében hozható helyre (a Bíróság elnökhelyettesének Bizottság kontra Pilkington Group végzése, C-278/13 P(R), EU:C:2013:558, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd továbbá a közbeszerzési szerződések vonatkozásában: a Törvényszék elnökének Communicaid Group kontra Bizottság végzése, T-4/13 R, EU:T:2013:121, 22., 28–30., 33., 34. és 37. pont). Amint azt a Törvényszék elnöke a megtámadott végzés 154. és 156. pontjában megítélte, a jelen esetben hivatkozott kár nem helyrehozhatatlan ezen ítélkezési gyakorlat szerint.

25 Mindazonáltal, mivel a Törvényszék elnöke azon végkövetkeztetését, hogy a jelen ügyben teljesül a sürgősséggel kapcsolatos feltétel, az uniós jog egy alapelvére, a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jogra alapította, meg kell vizsgálni ezen elv fennállását és hatályát.

26 E tekintetben, mivel a Törvényszék elnöke által az ilyen elv fennállásának alátámasztására hivatkozott 89/665 irányelv címzettjei a tagállamok, ilyenként az nem kötelező tehát az uniós intézményekre.

27 Mindazonáltal a Bíróság úgy ítélte meg, hogy valamely uniós jogi alapelv pontosítható valamely irányelvben (Kücükdeveci-ítélet, C-555/07, EU:C:2010:21, 20. és 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 Meg kell állapítani, hogy a 89/665 irányelv pontosítja a hatékony jogorvoslathoz való jogról szóló alapelvet a közbeszerzési eljárások különös területén, és szükséges tehát a maga az Unió által odaítélt szerződések vonatkozásában az ezen irányelv rendelkezéseiben szereplő említett alapelv kifejeződésének figyelembevétele, amint azt a Törvényszék elnöke a megtámadott végzés 20. pontjában megítélte.

29 Márpedig a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jog szerint, a Bíróság úgy ítélte meg a 89/665 irányelv rendelkezéseire alapítva, hogy a hatékony bírói jogvédelemhez az szükséges, hogy az érdekelteket még a szerződés megkötése előtt bizonyos idővel tájékoztassák az odaítélésről szóló határozatról annak érdekében, hogy ténylegesen lehetőségük legyen a jogorvoslati eljárás megindítására, ideértve többek között az ideiglenes intézkedés iránti kérelem előterjesztését az említett szerződéskötés előtt (Fastweb-ítélet, C-19/13, EU:C:2014:2194, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 E feltételek mellett a megtámadott végzés 158. pontjában a Törvényszék elnöke jogosan ítélte meg úgy, hogy valamely, akár állandó olyan ítélkezési gyakorlat fenntartás nélküli alkalmazása – amely gyakorlatilag lehetetlenné teszi a sikertelen ajánlattevő számára, hogy elérje valamely intézmény vagy más uniós szerv szerződést odaítélő határozata végrehajtásának felfüggesztését, mivel az adott esetben elszenvedett kár, vagyoni jellege folytán, nem helyrehozhatatlan – összeegyeztethetetlen a közbeszerzési szerződések vonatkozásában biztosítandó, a 89/665 irányelv rendelkezéseivel bevezetett hatékony ideiglenes védelemből eredő követelményekkel.

31 Amennyiben az uniós bíróság figyelembe veszi az uniós jogi alapelvet pontosító valamely irányelv rendelkezéseit, nem tekinthet el e rendelkezések tartalmától annak ellenére, hogy adott esetben e rendelkezések e minőségükben nem alkalmazandók. Így különösen, amennyiben az ilyen irányelv rendelkezéseiből kitűnik, hogy az uniós jogalkotó meg kívánta találni a fennálló érdekek közötti megfelelő egyensúlyt, az így konkretizált alapelv alkalmazásakor az uniós bíróságnak figyelembe kell vennie ezen egyensúlyt.

32 A jelen összefüggések között meg kell állapítani, hogy a 89/665 irányelv a 2. cikkének (1) bekezdésében előírja, hogy a tagállamok kötelesek a nemzeti jogukban háromféle olyan jogorvoslatot előírni, amely lehetővé teszi a közbeszerzési eljárás keretében sérelmet szenvedett személyek részére, hogy a hatáskörrel rendelkező bíróságtól kérjék először is „ideiglenes intézkedések megtételé[t] az állítólagos jogsértések orvoslása vagy az érintett érdekek további sérelmének elkerülése céljából, beleértve a közbeszerzési szerződés odaítélésére vonatkozó eljárásnak vagy az ajánlatkérő által meghozott bármely határozat végrehajtásának a felfüggesztését vagy felfüggesztetését”, másodszor a jogellenesen meghozott határozatok megsemmisítését vagy megsemmisíttetését, harmadszor pedig kártérítést.

33 Mindazonáltal a 89/665 irányelv 2. cikke (7) bekezdésének második albekezdése előírja, hogy „olyan esetek kivételével, amelyekben egy döntést a kártérítés megítélését megelőzően semmissé kell nyilvánítani, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az 1. cikk (5) bekezdésének, e cikk (3) bekezdésének vagy a 2a–2f. cikknek megfelelő szerződéskötés után a jogorvoslati eljárások lefolytatásáért felelős szerv hatásköre csak a kártérítésnek a jogosult részére történő megítélésére korlátozódik”.

34 Így a Bíróság a Fastweb-ítélet (C-19/13, EU:C:2014:2194) 62. és 63. pontjában úgy ítélte meg, hogy az uniós jogalkotó a 89/665 irányelv rendelkezéseivel a sikertelen ajánlattevő, az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő érdekeit kívánta összeegyeztetni az ideiglenes intézkedés benyújtásához való jog korlátozásával, amelyet a tagállamok kötelesek lehetővé tenni az ilyen ajánlattevő számára a szerződéskötést megelőző időszakban; csak a 89/665 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti kártérítési per indításának lehetőségét ezen időszak végét követően kötelesek az említett ajánlattevő számára lehetővé tenni (lásd továbbá ebben az értelemben: Alcatel Austria és társai ítélet, C-81/98, EU:C:1999:534, 37. pont).

35 Ennélfogva a tagállamok arra irányuló kötelezettsége, hogy a nemzeti jogukban írják elő annak lehetőségét, hogy a közbeszerzési eljárás következtében elfogadott határozat révén sérelmet szenvedett személyek kérhetik ideiglenes intézkedések meghozatalát a 89/665 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerint, az e határozat elfogadása és a szerződéskötés közötti időszakra korlátozott.

36 Ezen irányelv 1. cikkének (5) bekezdése, 2. cikkének (3) bekezdése és 2a–2f. cikke szerint a szerződés megkötésére nem kerülhet azonban sor a tíz napos szerződéskötési tilalmi időszak lejártát megelőzően.

37 Így a Bíróság akként ítélte meg a Fastweb-ítélet (C-19/13, EU:C:2014:2194) 61. pontjában, hogy a tíznapos szerződéskötési tilalmi időszak az érintetteket olyan helyzetbe kívánja tenni, hogy a szerződés odaítélését annak megkötése előtt bíróság előtt vitathassák.

38 A fentiek alapján a Törvényszék elnöke a megtámadott végzés 20. pontjában tévesen állapította meg, hogy az uniós jog valamely, a hatékony bírói jogvédelemhez való joghoz kapcsolódó alapelv fennállása, amely alapján a sikertelen ajánlattevőnek anélkül kell biztosítani nemcsak a kártérítéshez, hanem ideiglenes intézkedésekhez való jogot is, hogy e megállapítást az ajánlatkérőnek a nyertes ajánlattevővel létrejövő szerződés megkötését megelőző időszakra korlátoznák.

39 Ugyanis, mivel a szerződés megkötését megelőzően lejárt a 89/665 irányelvben előírt tíznapos szerződéskötési tilalmi időszak, ezen irányelv rendelkezéseiből nem vonható le az, hogy az a tény, hogy a sikertelen ajánlattevő számára kizárólag azt teszik lehetővé, hogy a bíróság előtt kártérítést igényeljen, a hatékony jogorvoslathoz való jogra vonatkozó valamely uniós jogi alapelv megsértésének minősül. Ami magukat az uniós ajánlatkérők által odaítélt szerződéseket illeti, ugyanazon szerződéskötési tilalmi időszak alkalmazandó az 1268/2012 rendelet 171. cikkének (1) bekezdése értelmében. E határidő szintén tíz naptári nap, mivel elektronikus kommunikációs eszközt használnak a szerződést odaítélő határozat érdekeltekkel való közléséhez.

40 Ezt követően meg kell vizsgálni, hogy a fentiek alapján a Törvényszék elnöke által a megtámadott végzés 164. pontjában megállapított következtetés, amely szerint a jelen ügyben azon tény ellenére teljesül a sürgősséggel kapcsolatos feltétel, hogy a hivatkozott kár, jóllehet súlyos, nem tekinthető helyrehozhatatlannak, téves jogalkalmazáson alapul.

41 Figyelembe véve a közbeszerzési szerződések vonatkozásában biztosítandó hatékony védelemből eredő követelményeket, úgy kell tekinteni, amint azt a Törvényszék elnöke a megtámadott végzés 162. pontjában is tette, hogy amennyiben a sikertelen ajánlattevő bizonyítani tudja a különösen komoly *fumus boni iurist*, nem lehet tőle megkövetelni – anélkül, hogy ne sérülne túlzottan és nem igazolt módon az Alapjogi Charta 47. cikke alapján részére biztosított hatékony bírói jogvédelem – annak bizonyítását, hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelmének elutasítása esetén fennállna annak kockázata, hogy helyrehozhatatlan kár éri.

42 Mindazonáltal a jelen végzés 38. pontjában foglalt megállapításnak megfelelően a sürgősség megítéléséhez alkalmazandó feltételek ilyen enyhítése, amelyet a hatékony jogorvoslathoz való jog igazol, csak a szerződéskötést megelőző időszakban alkalmazható, amennyiben az 1268/2012 rendelet 171. cikkének (1) bekezdésében előírt tíznapos szerződéskötési tilalmi időszakot tiszteletben tartották.

Mivel az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevővel e határidő lejártát követően és az ideiglenes intézkedés iránti kérelem benyújtását megelőzően kötötte meg a szerződést, a fent hivatkozott enyhítés már nem igazolt.

43 Ezen elvek jelen ügyben történő alkalmazását illetően a megtámadott végzés 4. pontjából kitűnik, hogy 2014. január 30-án a Bizottság tájékoztatta egyfelől a nyertes ajánlattevőt, hogy ajánlatát az 1. tétel odaítélése céljából elfogadták, másfelől pedig a Vanbredát, hogy ajánlatát nem fogadták el az 1. tétel tekintetében, mivel nem a legalacsonyabb árat kínálta. Egyébiránt a Törvényszék elnöke 2014. április 10-i Vanbreda Risk & Benefits kontra Bizottság végzésének (T-199/14. R) 5. pontjában megállapításra került, hogy a Bizottság, a Marsh és a biztosítók között kötött szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések aláírására 2014. február 27-én került sor, és e szerződés 2014. március 1-jén lépett hatályba.

44 Így, mivel a megtámadott határozatot a Vanbredával, számára elektronikus úton megküldött, 2014. január 30-i levélben közölték, az 1268/2012 rendelet 171. cikkének (1) bekezdése szerint alkalmazandó szerződéskötési tilalmi időszak tíz nap volt, és azt a jelen ügyben tiszteletben tartották. E rendelkezés szerint ugyanis az említett határidő 2014. január 31-én kezdődött, azaz 28 nappal a szerződés megkötését megelőzően.

45 Egyébiránt a megtámadott végzés 5. pontjából kitűnik, hogy a Vanbreda 2014. március 28-án nyújtotta be az ideiglenes intézkedés iránti kérelmét. Így a szerződésnek a Bizottság, a Marsh és a biztosítók között 2014. február 27-én történő aláírására ezen ideiglenes intézkedés iránti kérelem benyújtását megelőzően került sor.

46 E feltételek mellett a jelen végzés 42. pontjában foglalt megállapításnak megfelelően főszabály szerint nem igazolt a sürgősséggel kapcsolatos feltétel enyhítése.

47 Meg kell azonban állapítani, hogy a tíznapos szerződéskötési tilalmi időszak csak akkor teheti lehetővé az érdekeltek számára a szerződés odaítélésének a szerződéskötést megelőzően bíróság előtt történő vitatását, ha ezen érdekeltek kellő bizonyítékkal rendelkeznek az odaítélő határozat esetleges jogellenességének megállapításához.

48 A hatékony jogorvoslathoz való jog sérelme nélkül nem állapítható meg, hogy tiszteletben tartották a tíznapos szerződéskötési tilalmi időszakot azon körülmények között, amikor az ideiglenes intézkedések iránti kérelem szerződéskötést megelőző benyújtásának lehetősége nem volt tényleges azon tény okán, hogy a sikertelen ajánlattevő e határidőn belül nem rendelkezett kellő bizonyítékkal az ilyen kérelem benyújtásához.

49 A jogbiztonsággal kapcsolatos követelményekre tekintettel a tíznapos szerződéskötési tilalmi időszak pusztán mechanikus alkalmazása alóli e kivételt ugyanakkor olyan kivételes helyzetekre kell fenntartani, amikor a sikertelen ajánlattevőnek nem volt oka arra, hogy a nyertes ajánlattevővel kötendő szerződés megkötése előtt úgy vélekedjen, hogy a szerződést odaítélő határozat jogsértő volt.

50 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a megtámadott végzésben tett ténybeli megállapítások alapján a Vanbreda elegendő információval rendelkezett-e a Bizottság, a Marsh és a biztosítók közötti szerződés 2014. február 27-én történő megkötését megelőzően a tíznapos szerződéskötési tilalmi időszak alkalmazásához az ideiglenes intézkedések iránti kérelem benyújtása vonatkozásában.

51 E tekintetben a Törvényszék elnöke a megtámadott végzés 38–43. pontjában elemezte azon kapcsolatfelvételeket, amelyekre a Bizottság és a Vanbreda között az említett szerződéskötés előtt került sor valamely új jogalap elfogadhatóságának értékelése érdekében. A megtámadott végzés 45. pontjában akként ítélte meg, hogy a Vanbreda tudomására jutott az ideiglenes intézkedés iránti kérelem 2014. március 28-án történő benyújtását követően, és tehát a szerződés 2014. február 27-én történő megkötését követően, hogy a Marsh az 1. tétel vonatkozásában az ajánlatát nem a biztosítókkal

együttesen, hanem egyetlen ajánlattevőként nyújtotta be. A Törvényszék elnöke megállapította tehát, hogy elfogadható volt az utóbbi körülményre alapított, jóllehet az eredeti kérelem benyújtását követően felhozott jogalap.

52 Mindazonáltal a Törvényszék elnöke által a megtámadott végzésben tett ténybeli megállapításokból kitűnik, hogy a Vanbreda okkal kételkedett a megtámadott határozat jogszerűségében jóval a Bizottság, a Marsh és a biztosítók közötti szerződés 2014. február 27-én történő megkötését megelőzően.

53 A megtámadott végzés 37. pontjából kitűnik ugyanis, hogy a Vanbreda már 2013. november 8-án tájékoztatta a Bizottságot a Marsh ajánlatának jogszerűségére vonatkozó kételyeiről és különösen a Marsh által az egyetemleges felelősségre vonatkozó feltétel tiszteletben tartása tekintetében a több biztosítóval együtt történő ajánlattételről. Egyébiránt a megtámadott végzés 38–40. pontjából kitűnik, hogy 2014. január 31-i és 2014. február 4-i elektronikus levélben, valamint a 2014. február 3-i és 4-i ajánlott levélben a Vanbreda megismételte kételyeit, és e tekintetben a Bizottságtól egyes dokumentumok benyújtását kérte. Végül a megtámadott végzés 41. pontjában vizsgált 2014. február 7-i elektronikus levélben a Bizottság jelezte a Vanbredának, hogy a Marshot jelölte meg a szerződést elnyerő ajánlattevőként az 1. tétel vonatkozásában, mivel megfelelő és a legalacsonyabb árral rendelkező ajánlatot nyújtott be. A megtámadott végzés 43. pontjából kitűnik, hogy a Vanbreda 2014. február 11-én válaszolt ezen elektronikus levélre, megismételve az előző elektronikus leveleiben megjelölt információk és a dokumentumok benyújtására vonatkozó kérelmét.

54 A megtámadott végzésben tett ténybeli megállapításokból kitűnik tehát, hogy a megtámadott határozat Vanbredával történő közlését követő napokban és legkésőbb 2014. február 11-én a Vanbreda előadhatta konkrét kifogásait a megtámadott határozat vonatkozásában. Így úgy kell tekinteni, hogy a tíznapos szerződéskötési tilalmi időszak legkésőbb 2014. február 11-én kezdődött, azaz tizenhat naptári nappal a Bizottság, a Marsh és a biztosítók közötti szerződés 2014. február 27-én történő megkötését megelőzően.

55 A Törvényszék elnöke által megállapított azon körülmény, hogy a Vanbredának 2014. február 11-én nem volt tudomása azon tényről, hogy a Marsh az 1. tétel vonatkozásában az ajánlatát nem a biztosítókkal együttesen, hanem egyetlen ajánlattevőként nyújtotta be, nem fosztotta meg a Vanbredát az ideiglenes intézkedések iránti kérelem tíznapos szerződéskötési tilalmi időszakban történő benyújtásának minden lehetőségétől. Amint az a jelen végzés 51. pontjában megállapításra került, a Törvényszék elnöke a megtámadott végzés 45. pontjában szintén úgy ítélte meg, hogy a Vanbreda továbbra sem ismerte e körülményt, amikor a Törvényszék előtt 2014. március 28-án ténylegesen benyújtotta a megsemmisítés iránti keresetét és az ideiglenes intézkedés iránti kérelmét.

56 Ebből következik, hogy az 1268/2012 rendelet 171. cikkének (1) bekezdésében előírt tíznapos szerződéskötési tilalmi időszakot a jelen ügyben teljes mértékben tiszteletben tartották.

57 A fentiekre tekintettel, még ha a Törvényszék elnöke jogosan ítélte is úgy, hogy a hatékony jogorvoslathoz való jogból eredő uniós alapelv fennállására tekintettel a közbeszerzési szerződések vonatkozásában enyhíteni kell a sürgősségre vonatkozó feltételt, olyan értelemben, hogy valamely súlyos, de nem helyrehozhatatlan kár elegendő lehet a sürgősség megállapításához, mivel a megállapított *fumus boni iuris* különösen komoly, tévesen alkalmazta a jogot a megtámadott végzésben, amikor úgy ítélte meg, hogy ez az enyhítés időbeli korlátozás nélkül alkalmazandó. A közbeszerzési szerződésekre vonatkozó sürgősséggel kapcsolatos feltétel enyhítése ugyanis csak akkor alkalmazható, ha a sikertelen ajánlattevő a nyertes ajánlattevővel történő szerződéskötést megelőzően ideiglenes intézkedések iránti kérelmet nyújt be az ideiglenes intézkedésről határozó uniós bíró előtt. Egyébiránt magának ezen időbeli korlátozásnak is két feltétele van, először is az 1268/2012 rendelet 171. cikkének (1) bekezdésében előírt szerződéskötési tilalmi időszak szerződéskötést megelőző tiszteletben tartása, másodszor pedig, hogy a sikertelen ajánlattevő elegendő információval rendelkezzen annak érdekében, hogy e határidőn belül be tudjon nyújtani ideiglenes intézkedések iránti kérelmet.

58 A jelen ügyben a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó sürgősséggel kapcsolatos feltétel enyhítése nem alkalmazható tehát. Ebből következik, hogy a megtámadott végzés rendelkező részének 1. és 2. pontját a fellebbezés más jogalapjai vizsgálatának szükségessége nélkül a Bizottság kérelmének megfelelően hatályon kívül kell helyezni.

Az ideiglenes intézkedések iránti kérelemről

59 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikkének első bekezdése értelmében, ha a Bíróság a Törvényszék határozatát hatályon kívül helyezi, az ügyet maga is eldöntheti érdemben, amennyiben a per állása megengedi, illetve azt határozathozatalra visszautalhatja a Törvényszékhez. A fent említett rendelkezés a Bíróság alapokmánya 57. cikke második bekezdésének megfelelően benyújtott fellebbezésekre is alkalmazandó (lásd: a Bíróság elnökhelyettesének EDF kontra Bizottság végzése, C-551/12 P(R), EU:C:2013:157, 36. és 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

60 Mivel a per állása megengedi, határozni kell a Vanbreda által benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelemről.

61 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a jelen végzésben előadott, a megtámadott végzés hatályon kívül helyezéséhez vezető indokok igazolják az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elutasítását is.

62 A jelen végzés 38. pontjában foglalt megállapítások szerint ugyanis az uniós közbeszerzési eljárásban sérelmet szenvedett ajánlattevő számára lehetővé kell tenni, hogy kérje a nyertes ajánlattevő és az ajánlatkérő közötti szerződéskötést megelőzően ideiglenes intézkedések megtételét azon tény ellenére, hogy nem tudja bizonyítani helyrehozhatatlan kár fennállását a sürgősséggel kapcsolatos feltétel teljesítése érdekében. Ezzel szemben, amint az a jelen végzés 42. pontjában megállapításra került, e szerződés megkötését követően, és mivel tiszteletben tartották a tíznapos szerződéskötési tilalmi időszakot, nem kell rugalmasabbá tenni a sürgősséggel kapcsolatos feltétel alkalmazását, még ha feltételezzük is, hogy megállapításra került a különösen komoly *fumus boni iuris*.

63 A jelen ügyben a jelen végzés 56. pontjában foglalt megállapítások szerint tiszteletben tartották a tíznapos szerződéskötési tilalmi időszakot a Bizottság, a Marsh és a biztosítók közötti szerződés megkötését megelőzően.

64 Egyébiránt a szóban forgó 2014. február 27-i szerződéskötésre jóval a Vanbreda által 2014. március 28-án benyújtott megsemmisítés iránti kereset és ideiglenes intézkedés iránti kérelem előtt került sor.

65 E körülmények között meg kell állapítani a jelen végzés 24. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően, hogy a Vanbreda által a jelen ügyben hivatkozott vagyoni jellegű kár, csakúgy mint a vonatkozó nem vagyoni jellegű kár, nem minősül helyrehozhatatlan kárnak, és hogy következésképpen nem teljesül a sürgősséggel kapcsolatos feltétel.

66 Márpedig a jelen végzés 22. pontjában emlékeztetett ítélkezési gyakorlatból következik, hogy egyrészt a *fumus boni iurisra*, másrészt pedig a sürgősségre vonatkozó feltételek kumulatív jellegűek.

67 Így a *fumus boni iuris* fennállása vizsgálatának és az érdekek mérlegelésének szükségessége nélkül kell elutasítani az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet.

A költségekről

68 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről.

69 Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, akként rendelkezik, hogy a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

70 A jelen esetben a Vanbredát, mivel pervesztes lett a fellebbezési eljárás tekintetében, és a Bizottság kérelmének megfelelően, kötelezni kell az ezzel az eljárással kapcsolatban felmerült költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság elnökhelyettese a következőképpen határozott:

1) A Bíróság elnökhelyettese hatályon kívül helyezi az Európai Unió Törvényszéke elnökének Vanbreda Risk & Benefits kontra Bizottság végzése (T-199/14 R, EU:T:2014:1024) rendelkező részének 1. és 2. pontját.

2) A Bíróság elnökhelyettese elutasítja az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet.

3) A Bíróság elnökhelyettese a Vanbreda Risk & Benefitset kötelezi a fellebbezési eljárásban felmerült költségek viselésére.

Aláírások